

læmmetidspunkt. Skiftes farvestiften i vædderselen hver uge, kan man nøjes med at notere de dyr, som er ilæmmet i de enkelte uger. Dermed er arbejdet med at aflæse øremærker overkommeligt, og man har en god formenemmelse af, hvor mange læmninger, der kan forventes de enkelte uger i læmmeperioden.

Er der eventuelt dyr, som ikke bliver drægtige i den planlagte periode, kan de enten løbes om eller sættes ud af besætningen. Det kan være en fordel at sætte fåret/gimmeren ud, da der er ekstra arbejde

med et dyr, der læmmer 6 uger efter resten af flokken.

DRÆGTIGHEDSSCANNING

En velgennemført bedækning kan følges op af en drægtighedsscanning 40 - 90 dage efter befrugtningen. Ved drægtighedsscanningen kan resultatet af bedækningen ses direkte. Resultatet af drægtighedsscanningen kan bruges til at inddele dyrene efter antal fostre og dermed målrette fodringen i den sidste del af drægtigheden. Desuden kan det være en fordel at kende antal fostre i forbindelse med selve læmningen.

DET GOTLANDSKE PELS FÅR..

Vi fortsætter serien med de nordiske korthalefår. Denne gang har vi bedt Dorthe og Dan Mortensen om at skrive om Det Gotlandske Pelsfår.

Dorthe og Dan Mortensen:

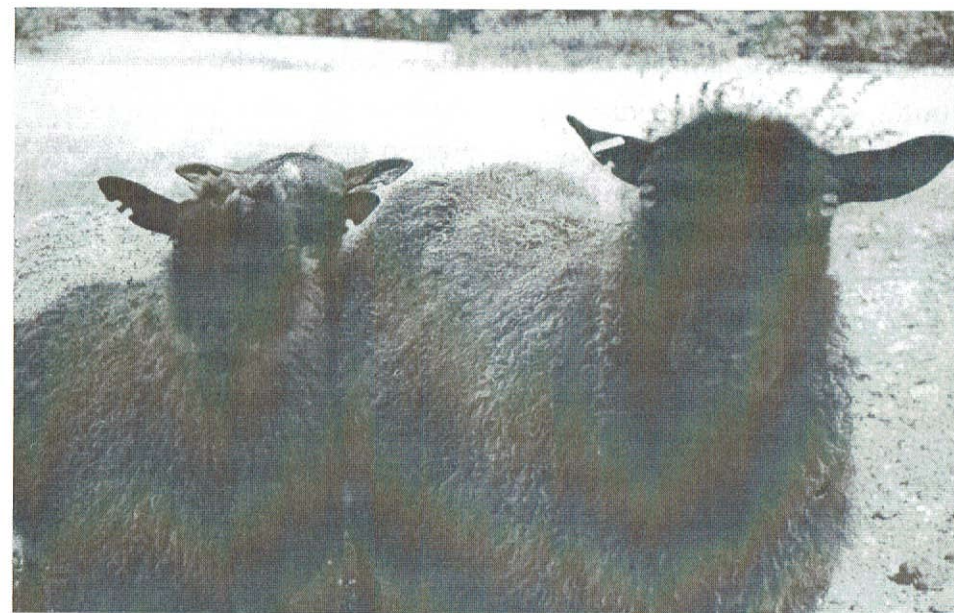
Man mener, at de gotlandske vikingere har bragt bl.a. Karakul -og Romanov-får med hjem fra deres togter til Rusland.

På Gotland har disse blandet sig med den Gotlandske Landrace, og denne blanding blev til det Gotlandske Utegangsfår,

fra hvilket man siden 1930 har avlet sig frem til det Gotlandske Pelsfår, som det ser ud i dag.

Vi taler om et korthalefår og om et får, der er forædlet ud fra flere primitive racer.

Det Gotlandske Pelsfår er hårdført og robust, det er let

Gotlandsk Pelsfår

DE FYSKE FÅREAVLERE

til bens, og det er i stand til at vandre langt for at søge føde. Derfor egner det sig fortrinligt som landskabsplejer.

Da vi kun har "den fede fynske muld", må vore får "nøjes" med det, og her trives de flot.

Det er meget tillidsfulde dyr, og de er nemme at omgås. Deres størrelse gør også, at de er til at "handle". De udvoksede får vejer 50-60 kg. og vædderne mellem 70- 80 kg.

HVILKEN RACE MAN VÆLGER?

Jamen det er jo ligesom med hunde, nogen er til pudler og andre til boxere. Heldigvis er der mange fåreracer at vælge imellem, men det Gotlandske Pelsfår er absolut en race, der egner sig godt til nybegyndere.

Der er ca. 10.000 Gotlændere i Danmark, men som i alle andre racer, er det jo ikke alle, der lever op til racens standard.

SIDE 10

RACEBESKRIVELSE

Hovedet er fint og uldfrit med ret eller buet næseryg. Dyrene har ikke horn. Kroppen er lang og elegant, med et svagt hældende kryds. Halen er kort. Benene er uldfrie og forholdsvis lange og spændstige. Hovedet og ben er hovedsagelig sorte, dog kan hvide pletter eller hår forekomme. Pelsfarven varierer fra lys til mørkegrå.

Gotlænderne hører til de primitive racer, der stadig har deres oprindelige instinkter. Derfor deres gode moder-egenskaber, store mælkeproduktion og lette læmninger. Racen udmærker sig ved høj frugtbarhed, de voksne får går oftest med to lam, trillinger er ikke ualmindeligt.

Fåret læmmer i april, og lamene kan opføres på modermælk og græs. Disse lam bliver markedsført som "GOTLAM".

Tvillingfødte lam opnår en slagtevægt på 16-22kg på 4-

DE FYSKE FÅREAVLERE

5 måneder. Eller sagt på en anden måde; på 120 dage skal et får producere to lam af mindst 35 kg levende vægt, hvilket er flere kg mere end fårets egen vægt. Man skal regne med, at slagteprocenten er mellem 43 - 47% af den levende vægt.

Slagtekroppen har et lavt fedtindhold, kødet er mørkt og har en let vildtagtig smag. Det er bare så lækkert.

Mange spørger om, hvor gamle fårene kan blive? Vores

ældste får er 11år. Sidste år gik hun med et lam. "Gamle Anna" skulle have lov til at blive her. I år går hun med to store flotte lam. Det mest almindelige er, at de slagtes, når de er 5-7år gamle.

GOTLÆNDERFORENINGEN

Gotlænderforeningen har været fantastisk aktive i markedsføringen af racen, har fået ændret klassificeringen på slagteriet, har opnået flere gastronomiske priser og har udgivet en flot kogebog, der

Gotlandske Pelsfår hos Dorthe og Dan

SIDE 11

hedder " Sæson for lam ". Den kan fås i gårdbutikkerne.

Det Gotlandske Pelsfår har sin landsdækkende forening , der tæller ca. 500 medlemmer. Den udgiver et blad 5 gange om året . Vi har 12 klubber , hvor Ernst Jørgensen er kontaktperson her på Fyn .Ernst har TLF: 62 68 13 07

Der skal være Gotlændertræf på Fyn i oktober.

PELS OG ULD

Som fåreavler af GP får du mere end nemme og smukke dyr og de lækreste lamme- stege – DU FÅR PELS OG ULD.

Pelsskindet skal være ensfarvet ,lys-, mellem- eller mørkegråt. Krøllen skal være fast og elastisk med en passende størrelse. Pelshåret glansfuldt og silkeagtigt. Mange har i avlsarbejdet lagt stor vægt på pelsen, idet skindet efter garvning og nedklipping anvendes til lammepelse. Her skal skindet være så ens som muligt.

Der afholdes pelsmønstringer og vædderauktioner.

Ulden, især lammeulden, giver et blødt og smukt garn, fåreulden er særdeles velegnet til filtning (vinterulden er bedst) . Som medlem af ApSet – Danske pelsfårs produkter- afsætter vi vores uld på en fornuftig måde. Man skal have anparter svarende til de mængder man ønsker afsat. 1.anpart koster 625 kr. og udbetalingen af uldpenge fra 97 vil finde sted i slutningen af dette år.

ULD ER FÅREAVLERENS GULD. Ja, men for os er det ikke GULD i betydningen "ussel mammon ", men betydningen, det er GULD VÆRD at arbejde med nogle dejlige dyr, følge årets gang i besætningen, få smukke garner og skind , sundt og lækkert kød og ikke mindst have fællesskab med en masse aktive, iderige og søde mennesker.

Køb avlsdyr med M3 status, køb dyr med de lovpligtige

øremærker , køb dyr af seriøse avlere. Foreningen anbefaler, at man køber dyr af mønstrede besætninger.

En liste fås hos Jørgen Pedersen. Vedbynørrevej 4, 4200 Slagelse. Tlf .58 54 43 53/ fax 5854 4153, hvor man også kan blive medlem. Det koster 485 kr. om året.

Men det er jo med får , som der er med hunde , selv om man køber en hund med stamtavle, og hvor begge forældre er champion, så er der ingen garanti for hvalpens senere karriere. Det betyder meget , hvordan dyret falder til i flokken, hvilke forhold de går under, og ikke mindst fodringen. Vi har haft en del af vores flok gående et "andet sted", og den lammeuld de lam leverede var væsentlig bedre end det , som sad på lammene, der herhjemme havde kunnet gå indendørs i stalden.

Vi startede i 1983 med en ilæmnet gotlænder, har 10 år

senere været oppe på 45 moderdyr og har i dag 17 moderdyr. Vi indkøber altid mønstrede avlsvæddere, og ud fra vores erfaring ,vejninger og viden om moderdyrene , vælger vi vores bedste dyr til videre avl.

I vores besætning er det salg af ilæmmede gimmere og avlsvæddere, der er bærende for økonomien. Vi har startet mange nye små besætninger, og har den glæde, at folk kommer tilbage og handler igen.

Vi sælger ulden for det, det koster at få dyrene klippet, og så får jeg spundet lidt garn af det bedste lammeuld til eget brug (Hjelholt´s).

Til slagtedyrene er der en lille fast kundegruppe. Også bærende for økonomien.

Skind, som skal nedklippes og farves på ruskindssiden, bliver sendt til Sverige gennem skindindsamlingen i Gotlænderklubben.

Når vi har langhårede skind , bruger vi altid Mønsters Garveri.

Man skal løbe stærkt, og man skal have mange kunder, hvis skind og uld skal give et godt tilskud til fåreholdets rentabilitet.

Vi vil altid gerne tale om vore får, tager gerne emnet op og tager "uld i mund". Er der noget, du vil spørge om, er du velkommen til at ringe, (tlf: 6489 3336) og du er velkommen til at se vore dyr her på Kalvegangen 23, Søndersø.

Dorthe og Dan Mortensen

„LARSEN - FOSS'EN OG DE KLODSEDE“

FORTÆLLINGER FRA ØKSNEBJERG MØLLE

Bente Foss fortsætter sin beretning fra Øksnebjergmølle og denne gang handler det blandt meget andet om høstsange og maskinbrummen, der er noget om pletter og om at „shine up“.

ved Bente Foss

„Nu er det længe siden ... “
 Jeppe Aakjærs smukke høst-sang er i mit øre trods mejetærskernes brummen rundt om vor lille jordlod. Det er utroligt at så mange hektarer ribbes for afgrøder på så kort tid. Den ene nabo skal ikke bruge halmen, kan jeg se - eller, det kan jeg næsten ikke, for mejetærskeren og den halve mark er hyldet i en støvsky af dimensioner. Han har flere hundrede søer på en ejendom og et utal af smågrise på en anden og fedesvinene er på den tredje. Derfor støver hans mejetærsker. En anden nabo støver mindre, og der ligger lange strenge af halm og venter på presseren.

Han har køer og de får halm som foder og leje - det synes jeg godt om.

En tredje mark ligner en udstilling af maskiner, en kæmpepresser, en ny stor gul gummiged og en megastor traktor med halmvogn. Presseren kører stribe op og stribe ned, igen og igen, endelig dumper en balle ud. Den hopper ikke lidt før den falder til ro, nej - det er en bigballe - og den ligger! Der bliver ikke mange baller på 40 tdr. land, for de er store, de skal bruges på et varmeværk.

På „Møllens“ marker mærker vi også fremskridtet. Småballerne og familieopløbet blev